

Dnia: 27. 05. 2022

Orzysz 26.05.2022r.

Ilość załączników.....

Podpis.....

Sprawozdanie

z realizacji Uchwały Nr XXIX/216/20 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 25 listopada 2020r. w sprawie uchwalenia rocznego Programu Współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok.

W rocznym Programie Współpracy Gminy Orzysz z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, przyjęto cztery priorytetowe zadania publiczne będące zadaniami własnymi Gminy.

1. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu – organizacja sportu masowego na terenie Gminy Orzysz.

2. Ratownictwo i ochrona ludności, porządek i bezpieczeństwo publiczne.

3. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

4. Ekologia, ochrona przyrody i ochrona zwierząt.

5. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych – Regranting – „Wspólne Podwórko”.

Realizację wymienionych zadań publicznych wspierano w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tj. Dz.U. z 2020r. poz. 1057 ze zm.), ustawy z dnia 25 czerwca 2010r. o sporcie (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1133 ze zm.).

Roczny Program Współpracy Gminy Orzysz z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2021 r. opracowywany był po konsultacjach społecznych, zgodnie z Uchwałą Nr L/373/10 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 29 września 2010r., w sprawie określenia sposobu

konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. W dniu 1 października 2020 r. ogłoszono konsultacje społeczne w/w projektu Uchwały Roczного Programu. Projekt Programu Współpracy Gminy Orzysz oraz formularz zgłaszania uwag i opinii zamieszczony był: na stronie www.bip.orzysz.pl, w zakładce: organizacje pozarządowe, www.orzysz.pl oraz na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Orzyszu. Uwagi i opinie do projektu Programu można było przysłać na formularzu od 2 października do 12 października 2020r. za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: jadwiga.gryncewicz@um.orzysz.pl, bądź złożyć osobiście uwagi w Urzędzie Miejskim w Orzyszu.

W wyniku konsultacji zgłoszono niżej wymienione uwagi do projektu Programu:

- Stowarzyszenie Podwodnik Szkoła Ratownictwa, Sportów Wodnych i Obronnych w Strzelnikach, zaproponowała wydzielenie osobnego zadania priorytetowego dot. „wykonywania ratownictwa wodnego” z zadania „profilaktyka uzależnień”.
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Orzyszu zaproponował dodanie do katalogu zadań priorytetowych zadania pn. „Wykonywanie ratownictwa wodnego na obszarach wodnych”.

Po uwzględnieniu wszystkich uwag w Rozdziale VII Priorytetowe Zadania Publiczne, zmienione zadania otrzymują następujące brzmienie:

2. Ratownictwo i ochrona ludności, porządek i bezpieczeństwo publiczne.

- wykonywanie ratownictwa wodnego na obszarach wodnych

3. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

- 1) organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz rekreacji z promocją zdrowego i trzeźwego stylu życia
- 2) wspieranie alternatywnych metod spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i rodziny poprzez promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia
- 3) organizacja wydarzeń i eventów z zakresu profilaktyki uzależnień.

Program ujmował współpracę zarówno w zakresie finansowym jak i pozafinansowym.

Współpraca finansowa

Załącznik do uchwały zawierał katalog wcześniej wymienionych pięciu priorytetowych zadań publicznych, które zlecane były organizacjom pozarządowym i innym podmiotom uprawnionym. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r., o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz.U. z 2020r. poz. 1057 ze zm.) oraz ustawy z dnia 20 czerwca 2010 r. o sporcie ((tj. Dz. U. 2020r. poz. 1133 ze zm.), wsparcie zadań publicznych odbywało się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert. Wydziały merytoryczne Urzędu Miejskiego w Orzyszu, we właściwych dla nich obszarach pożytku publicznego prowadziły postępowania. Ogłoszenia o otwartych konkursach ofert ukazywały się z co najmniej dwudziestojednodniowym wyprzedzeniem na stronie www.orzysz.pl, www.bip.orzysz.pl i na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Orzyszu. Postępowania konkursowe przeprowadzone były przez Komisję Konkursową powołaną Zarządzeniem Burmistrza Orzysza. Do składu Komisji Konkursowej opiniującej złożone oferty, poprzez ogłoszenie zaproszono także przedstawicieli organizacji pozarządowych. Przy wyborze ofert członkowie Komisji Konkursowej oceniali stopień, w jakim oferta spełnia warunki merytoryczne zadania, innowacyjność form realizacji zadania, zasięg terytorialny oddziaływania zadania, możliwość realizacji zadania ze względu na zasoby rzeczowe i osobowe oferenta oraz stopień, w jakim kalkulacja kosztów odpowiada zakresowi rzeczowemu zadania. Ostateczną decyzję o wyborze ofert i przyznaniu dotacji podejmował Burmistrz Orzysza, po uprzednim zapoznaniu się z opinią Komisji Konkursowej. Wyniki konkursu, które uzyskały dofinansowanie, publikowane były w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie www.orzysz.pl, wywieszane na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Orzyszu.

W budżecie Gminy na 2021 rok, na wsparcie zadań publicznych zaplanowano środki finansowe w wysokości 265.000 zł. Burmistrz Orzysza udzielił dotacji w ogólnej kwocie: 260.000 zł.

Ogłoszono pięć otwartych konkursów ofert na wsparcie finansowe wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na ich realizację. Były to następujące zadania:

I. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu – organizacja sportu masowego na terenie Gminy Orzysz.

Na to zadanie w budżecie gminy zabezpieczono 120.000 zł. Ogłoszono otwarty konkurs, do którego zgłosiły się następujące organizacje:

- ❖ **Klub Sportowy „Śniardwy” Orzysz**
- ❖ **Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” w Orzyszu**
- ❖ **Stowarzyszenie Kolekcjonerów Broni Palnej i Pasjonatów Strzelectwa Sportowego „Zawisza” w Giżycku**

W ramach konkursu 3 ubiegające się o dotację kluby sportowe i stowarzyszenie otrzymały następujące dofinansowanie:

- Klub Sportowy „Śniardwy” Orzysz - 74.000 zł
- Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” Orzysz – 37.000 zł
- Stowarzyszenie Kolekcjonerów Broni Palnej i Pasjonatów Strzelectwa Sportowego „Zawisza” – 9.000 zł

❖ **Klub Sportowy „Śniardwy Orzysz”**

Zadanie pt. ”Z piłką przez cały rok – szkolenie i udział drużyn KS Śniardwy Orzysz w rozgrywkach ligowych w roku jubileuszu 70-lecia”

W ramach tego zadania zrealizowano następujące działania:

- upowszechnienie sportu/piłki nożnej w grupie 100 uczestników /rezultat trwały wykazujący się zdolnością jego wykorzystania i kontynuacji po zakończeniu zadania/ monitorowanie rezultatu na podstawie listy zawodników
- udział w zajęciach sportowych 100 uczestników /rezultat trwały wykazujący się zdolnością jego wykorzystania i kontynuacji po zakończeniu zadania/ monitorowanie rezultatu na podstawie listy zawodników
- rozegranie przez drużynę seniorów 30 meczów ligowych – monitorowanie rezultatu na podstawie terminarza meczów ligowych
- rozegranie przez drużynę seniorów 12 meczów sparingowych – monitorowanie rezultatu na podstawie terminarza meczów sparingowych
- rozegranie przez drużyny młodzieżowe 24 turniejów ligowych – monitorowanie rezultatu na podstawie terminarza turniejów ligowych
- rozegranie przez drużyny młodzieżowe 18 meczów ligowych – monitorowanie rezultatu na podstawie terminarza meczów ligowych

- przeprowadzenie 1000 godzin zajęć treningowych dla 100 uczestników – monitorowanie rezultatu na podstawie harmonogramu zajęć
- zdobycie doświadczenia przez 4 trenerów /rezultat trwały wykazujący się zdolnością jego wykorzystania i kontynuacji po zakończeniu zadania/ monitorowanie rezultatu na podstawie umowy zlecenia
- zdobycie doświadczenia przez 6 wolontariuszy /rezultat trwały wykazujący się zdolnością jego wykorzystania i kontynuacji po zakończeniu zadania/ monitorowanie rezultatu na podstawie umowy wolontariatu
- zakup strojów sportowych dla drużyny seniorów – monitorowanie rezultatu na podstawie dokumentu księgowego
- zakup dresów sportowych dla drużyny młodzików – monitorowanie rezultatu na podstawie dokumentu księgowego.

Częściowa realizacja zadania przyczyniła się do osiągnięcia jego celu poprzez zapewnienie oferty wielopokoleniowych zajęć sportowych. Bezpośrednim efektem realizacji oferty jest upowszechnienie piłki nożnej oraz udział w zajęciach sportowych grupy 100 osób w wieku od 6 do 40 lat.

Zadanie realizowane było zgodnie z umową w zakresie przedstawionym w ofercie. Z każdą grupą realizowane były zajęcia treningowe prowadzone przez trenera piłki nożnej. Dodatkowo drużyny uczestniczyły w meczach ligowych oraz rozgrywały mecze sparingowe. W realizację zadania zaangażowanych zostało także sześciu wolontariuszy wykonujących zadania koordynatora projektu, opieki medycznej, obsługi multimedialnej i trenera drużyny żaków. W trakcie realizacji zadania Klub korzystał z bazy Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Orzyszu w postaci: Stadionu Miejskiego, Boiska Orlik i Sali widowiskowo-sportowej.

❖ **Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”**

Zadanie pn. **„Na sportowo w Gminie Orzysz – 2021 r.”**

W ramach realizowanego zadania przeprowadzono następujące działania:

1. **Odbyły się zajęcia treningowe unihokeja dla dzieci i młodzieży.** Zajęcia odbywały się w miejskiej sali widowiskowo – sportowej w Orzyszu. W ramach projektu przeprowadzonych zostało 192 jednostki treningowe 1,5 godz. W zajęciach uczestniczyły dzieci przedszkolne, a także dzieci i młodzież szkoły

podstawowej i szkół średnich. W zajęciach uczestniczyło 80 osób. Program zajęć w młodszych kategoriach obejmował naukę podstawowych elementów technicznych i ćwiczenia ogólnorozwojowe, a w starszych kategoriach doskonalenie techniki, naukę taktyki i ćwiczenia specjalistyczne. Zajęcia odbywały się w okresie od stycznia do grudnia 2021 r. z przerwami związanymi z pandemią i okresem wakacyjnym.

2. **Odbyły się zajęcia treningowe unihokeja dla dorosłych.** Zajęcia odbywały się w miejskiej sali widowiskowo – sportowej w Orzyszu. Powstała jedna grupa ćwiczebna. W zajęciach uczestniczyło 12 osób. W ramach projektu przeprowadzonych zostało 40 jednostek treningowych 1,5 godz. Program zajęć obejmował naukę podstawowych elementów technicznych i ćwiczenia ogólnorozwojowe, doskonalenie techniki, nauka taktyki i ćwiczenia specjalistyczne. Zajęcia odbywały się w okresie od kwietnia do czerwca 2021 r. i od września do grudnia 2021 r. z przerwami związanymi z pandemią i okresem wakacyjnym.
3. **Odbyły się zajęcia sportowe z elementami gimnastyki korekcyjnej dla przedszkolaków.** W ramach projektu przeprowadzone zostały 20 godziny zajęć. Dzieci wzięły udział w ogólnodostępnych zajęciach sportowych, z elementami gimnastyki korekcyjnej. Celem zajęć było zaszczepienie w dzieciach systematycznej aktywności sportowej. Włączenie, jak największej liczby dzieci do regularnej aktywności fizycznej. Poza aktywizacją sportową dzieci zajęcia miały też na celu profilaktykę wad postawy. Zajęcia motywowały dzieci do aktywności fizycznej, zachęcały dzieci do wysiłku sportowego. Zajęcia odbywały się w okresie od maja do grudnia 2021 r. z przerwą wakacyjną.
4. **Klub zorganizował turnieje unihokeja w Orzyszu. Klub uczestniczył w turniejach unihokeja prowadzonych przez Polski Związek Unihokeja, Mazowiecki Okręgowy Związek Unihokeja, sportowe stowarzyszenia, organizowanych w kraju.**

Zespoły Klubu wzięły udział w turniejach organizowanych na terenie kraju, w turniejach prowadzonych przez Polski Związek Unihokeja o Mistrzostwo Polski, Mazowiecki Okręgowy Związek Unihokeja i stowarzyszenia

prowadzące sekcje unihokeja. **Turnieje wyjazdowe, w których wzięły udział zespoły naszego Klubu:**

- 23.01.2021 – Gdynia - Eliminacje Mistrzostw Polski w Unihokeju juniorów młodszych
- 31.01.2021 – Ojrzeń - Mazowiecka Liga Unihokeja młodzików
- 06.02.2021 – Gdańsk/ Gdynia - Eliminacje Mistrzostw Polski w Unihokeju juniorek młodszych
- 13.02.2021 – Chudek - Mazowiecka Liga Unihokeja juniorek
- 21.02.2021 – Łochów - Mazowiecka Liga Unihokeja młodzików
- 01-02.05.2021 – Gdańsk/ Gdynia - Półfinał Mistrzostw Polski w Unihokeju juniorek młodszych
- 08.05.2021 – Chudek - Mazowiecka Liga Unihokeja młodziczek
- 16.05.2021 – Ojrzeń - Mazowiecka Liga Unihokeja młodzików
- 22-23.05.2021 – Gdańsk/ Gdynia - Finał Mistrzostw Polski w Unihokeju juniorek młodszych
- 12-13.06.2021 – Gdańsk/ Gdynia - Finał Mistrzostw Polski w Unihokeju młodziczek
- 19.06.2021 – Łochów – Moje Małe Mistrzostwa Polski Dzieci (2 zespoły)
- 20.06.2021 – Łochów – Moje Małe Mistrzostwa Polski Dzieci
- 23.06.2021 – Chudek - Mazowiecka Liga Unihokeja juniorek
- 11.09.2021 – Chudek - Turniej „Unihokej łączy Mazowsze” (3 zespoły)
- 02.10.2021 – Chudek - Mazowiecka Liga Unihokeja młodzików, młodziczek (3 zespoły)
- 16-17.10.2021 – Gdańsk/ Gdynia - Eliminacje Mistrzostw Polski w Unihokeju juniorek młodszych
- 30.10.2021 – Zielonka - Turniej Unihokeja juniorek młodszych Puchar Mazowsza
- 07.11.2021 – Ojrzeń - Mazowiecka Liga Unihokeja młodzików, młodziczek (3 zespoły)
- 11.11.2021 – Zielonka - Turniej Unihokeja „Puchar Niepodległości” (4 zespoły).

W Orzyszu zorganizowane zostały **turnieje** unihokeja, w tym turnieje organizowane przez nasz Klub od kilku lat, promujące Orzysz w Polsce, przyciągająca na orzyską salę widowiskowo – sportową dzieci i młodzież z

Orzysza i z wielu stron Polski. Były to też turnieje prowadzone w ramach rozgrywek PZUnihokeja i turnieje ligowe.

Turnieje, które zorganizowane zostały w Orzyszu przez nasz Klub:

- 20.02.2021 – Eliminacje Mistrzostw Polski w Unihokeju juniorów młodszych
- 06.03.2021 – Turniej kwalifikacyjny Mistrzostw Polski w Unihokeju juniorów młodszych
- 24.04.2021 – Mazowiecka Liga Unihokeja młodziczek
- 25.04.2021 – Mazowiecka Liga Unihokeja młodzików
- 05-06.06.2021 – Turniej Unihokeja Orzysz Cup 2021
- 29-30.07.2021 – Turniej Unihokeja Puchar Lata Orzysz 2021
- 01-02.08.2021 – Turniej Unihokeja Summer Cup 2021
- 18-19.09.2021 – Turniej Unihokeja Jedyńka Orzysz Cup 2021
- 20.11.2021 – Turniej Unihokeja Puchar Mazur 2021

W turniejach wzięły udział drużyny w kategoriach dziecięco – młodzieżowych.

5. Klub zorganizował i przeprowadził imprezy sportowo – rekreacyjne:

- a) Rodzinne rozgrywki sportowe – turniej odbył się 24.09.2021 r.
- b) Turnieje Trójek unihokejowych i Dwójek unihokejowych – odbyły się turnieje: 15.01.2021 r. turniej Trójek, 12.03.2021 r. turniej Dwójek, 24.06.2021 r. turniej Trójek, 22.10.2021 r. turniej Trójek 3+1, 26.11.2021 r. turniej Dwójek
- c) Turnieje unihokeja z okazji 25-lecia istnienia Klubu – 01.06.2021 r., 11.12.2021r.

Przygotowane zostały regulaminy rozgrywek. W turniejach wzięli udział aktualni i byli zawodnicy naszego Klubu wraz ze swoimi bliskimi tj. rodzicami, rodzeństwem. Turniejom towarzyszyły spotkania społeczności lokalnej.

Dla osób, które nie dysponowały sprzętem, sprzęt został zabezpieczony przez organizatora.

- 6. Klub zorganizował szkolenie żeglarskie.** Przeprowadzonych zostało 25 godzin szkolenia. W szkoleniu wzięło udział 10 osób. Zajęcia odbywały się w okresie od maja do czerwca 2021 r. i od września do października 2021 r. Program szkolenia objął: I. Wiedza teoretyczna: Przepisy. Zasady zachowania się na jachcie i obyczaje żeglarskie. Rodzaje jachtów śródlądowych, podział ze względu na budowę, osprzęt i eksploatację. Nazewnictwo podstawowych części

składowych jachtu śródlądowego i jego osprzętu. Wyposażenie jachtu niezbędne do bezpiecznej żeglugi. Teoria żeglowania. Zasady manewrowania śródlądowym jachtem żaglowym pod żaglami i na silniku. Locja. Ratownictwo. Meteorologia. II. Umiejętności praktyczne. Manewry pod żaglami. Prace bosmańskie. III. Podstawowe zasady ochrony wodnego środowiska naturalnego. Zajęcia na wodzie odbywały się z zachowaniem wszelkich zasad bezpieczeństwa. Każdy uczestnik był wyposażony w indywidualne środki ratunkowe. Uczestnicy szkolenia dochodzili do umiejętności samodzielnego prowadzenia łodzi żaglowej. Uczestnicy poznawali zwyczaje i tradycje żeglarskie.

Rezultaty realizacji zadania - bezpośrednie efekty:

- 80 os. (dzieci i młodzieży) wzięło udział w zajęciach treningowych unihokeja,
- 12 os. (dorosłych) wzięło udział w treningach unihokeja,
- 15 os. (dzieci) wzięło udział w zajęciach sportowych z elementami gimnastyki korekcyjnej,
- 10 os. (młodzież i dorośli) wzięło udział w szkoleniu żeglarskim,
- w Orzyszu odbyło się 9 turniejów unihokeja,
- zawodnicy Klubu wzięli udział w 19 wyjazdowych turniejach unihokeja,
- odbyły się 1 rodzinne rozgrywki sportowe,
- odbyło się 5 turniejów Trójek i Dwójek unihokejowych,
- odbyły się 2 turnieje unihokeja z okazji 25-lecia istnienia Klubu,
- odbyło się 25 godz. szkolenia żeglarskiego.

Osiągnięte rezultaty zostały zmierzone m. in. na podstawie komunikatów zawodów, protokołów, zdjęć, list uczestników, karty pracy osób prowadzących treningi, dyplomów, wykazów zawodników. Cele zadania zostały osiągnięte. W ramach realizacji zadania osiągnięto:

- wzrost poziomu sprawności fizycznej i poziomu sportowego mieszkańców Gminy Orzysz,
- promocję wśród mieszkańców Gminy Orzysz sportu jako aktywnej formy spędzenia wolnego czasu,
- mieszkańcy Gminy Orzysz wyrobili nawyk zdrowego trybu życia,
- uczestnicy zawodów sportowych stosują zasady fair play,
- dzieci i młodzież nawiązali kontakty ze swoimi rówieśnikami i porównali swoje umiejętności sportowe,

- uczestnicy zajęć i zawodów sportowych wyrobili nawyk współdziałania w zespole,
- uczestnicy zajęć i zawodów sportowych są bardziej odpowiedzialni za poczynania własne i współpartnerów,
- dzieci i młodzież w coraz większym stopniu radzą sobie w sytuacjach trudnych tj. stres, kontrola negatywnych emocji, respektowanie decyzji trenerów, sędziów,
- dzieci, młodzież i dorośli nabyli umiejętność organizacji i przeprowadzania zawodów sportowych i imprez sportowo – rekreacyjnych,
- wzrost więzi rodzinnych, integracja społeczności lokalnej
- promocja Gminy Orzysz na terenie województwa i kraju.
- nabycie umiejętności organizowania i przeprowadzania imprez sportowych,
- promocja wolontariatu jako wsparcie dla inicjatyw społeczności lokalnej.

❖ Stowarzyszenie Kolekcjonerów Broni Palnej i Pasjonatów Strzelectwa Sportowego „Zawisza” w Giżycku

Zadanie pn. "Orzyńska Liga Strzelecka 2021".

Pomimo poważnych ograniczeń związanych z pandemią COVID - 19 zrealizowano wszystkie przedsięwzięcia zaplanowane w ramach projektu Orzyńska Liga Strzelecka 2021. Najważniejszymi osiągnięciami uzyskanymi podczas realizacji zadania było utrzymanie ciągłości w podnoszeniu świadomości mieszkańców w zakresie bezpiecznego posługiwania się bronią oraz kontynuowanie działalności stowarzyszenia na terenie Orzysza. Przyczyniła się do tego w znacznej mierze regularność wydarzeń, a także rozbudowa profesjonalnej bazy szkoleniowej. W trakcie realizacji zadania nasze Stowarzyszenie prowadziło szeroką współpracę z Liceum Ogólnokształcącym, Ligą Obrony Kraju, Komendą Powiatową Policji w Pisz, Zespołem Doskonalenia Zawodowego, 15. Giżycką Brygadą Zmechanizowaną oraz 15. Mazurskim Batalionem Saperów. Ponadto w ramach realizacji zadania nasze stowarzyszenie pomagało przy realizacji planu szkolenia młodzieży pilotowanego przez Departament Edukacji, Kultury i Dziedzictwa MON. W ramach współpracy z MON udało się pozyskać znaczne ilości amunicji umożliwiając tym samym przekierowanie środków na zakup środków trwałych w postaci profesjonalnych pomocy dydaktycznych i wyposażenia strzelnicy.

Projekt, a w szczególności cykl otwartych zawodów strzeleckich odbiły się szerokim echem wśród mieszkańców miasta i całego regionu. Terminy przeprowadzenia zawodów zostały dobrane w taki sposób, aby zbiegały się z ważnymi świętami i wydarzeniami w historii Polski i regionu. Z powodu pandemii Covid-19 oraz wynikających z tego tytułu ograniczeń zmieniono terminy niektórych zawodów i zrealizowano w pierwszym możliwym terminie. W czasie każdego zawodów była przeprowadzana konkurencja zamkniętych zawodów do której zapraszane były reprezentacje lokalnych instytucji. Ze względu na sportowy i pro obronny charakter zawodów w wydarzeniach brali udział przedstawiciele 15. Giżyckiej Brygady Zmechanizowanej, Komendy Powiatowej Policji w Piszcu oraz 15. Mazurskiego Batalionu Saperów oraz reprezentacje innych organizacji pro obronnych i patriotycznych. Wydarzenia były relacjonowane w masowych środkach przekazu tj. internet, radio i gazety lokalne, a relacje z poszczególnych wydarzeń pojawiały się na stronach jednostek wojskowych i LOK.

W ramach zadania zrealizowano:

- 5 imprez sportowych – łącznie 50 godzin
- uczestnicy/osoba starty w otwartych zawodach strzeleckich – 430 osób
- uczestnicy dedykowanych zamkniętych zawodów strzeleckich – 65 osób
- w ramach realizacji zadania zrealizowano zgrupowanie strzeleckie dla 15 osób – łącznie 24 godziny szkolenia
- w ramach zadania odbyło się łącznie ponad 130 godzin szkolenia. W szkoleniu uczestniczyło łącznie 46 osób.

Z powodu ograniczeń COVID-19 szkolenie musiało odbywać się w małych grupach, a także częściowo w systemie zdalnego nauczania, treningów indywidualnych oraz samokształcenia kierowanego.

Z powodu ograniczeń COVID-19 liczba kibiców i obserwatorów zawodów była ograniczona do minimum. Rodziny i znajomi zawodników mogli śledzić wyniki zawodów na fanpagu stowarzyszenia.

Z powodu pandemii COVID-19 zostało odwołane większość zawodów na wszystkich szczeblach. Uniemożliwiło to wystartowanie zawodników oraz odniesienie sukcesów na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim. Wyniki i rezultaty szkolenia zostały zarchiwizowane, a następnie porównane z wynikami uzyskanymi w czasie realizacji zeszłorocznego projektu OLS2021. Wnioski uzyskane z porównania wskazują, że mimo ograniczeń przyjęta forma realizacji projektu przynosi stabilne

oraz wysokie wyniki wśród uczestników projektu, co owocuje stabilnym wzrostem wszystkich kontrolowanych wskaźników.

Dzięki prowadzonemu projektowi odnotowujemy stały wzrost osób starających się o członkostwo w stowarzyszeniu.

W ramach realizacji niniejszej oferty udało się zrealizować wszelkie planowane działania. Członkowie stowarzyszenia w czasie realizacji projektu wykonali własnymi siłami prace niezbędne to przygotowania szkolenia, a następnie do realizacji spotkań i treningów. W ramach tych prac wykonano cele stalowe i drewniane, podpórki do strzelania, stoły i ławy drewniane oraz przeprowadzono renowacje elektrycznych podnośników tarcz. Wiele wysiłku włożono w utrzymanie i rozwijanie infrastruktury strzelnicy poprzez regularne koszenie trawy, poprawianie konstrukcji usypanych kulochwytywów i konserwacji wiat strzeleckich. W wyniku starań uzyskano od sponsorów agregat prądotwórczy umożliwiający podłączenie zasilania elektrycznego podczas zawodów i treningów. Ponadto każdorazowo przez zawodami należało przywieźć namioty, materace, krzesła i inne niezbędne wyposażenie. Stowarzyszenie wyznaczyło osoby odpowiedzialne za wykonanie poszczególnych zadań. W ramach współpracy z MON uzyskano również znaczne ilości amunicji które posłużyły do realizacji treningów i zawodów.

Główna część realizacji zadania była zaplanowana do realizacji w 10 etapach z uwzględnieniem realizacji obozu strzeleckiego. Były to kolejne okresy przygotowania zawodów, a następnie organizacja i start w poszczególnych zawodach. Z powodu obostrzeń wynikających z pandemii COVID-19 konieczna była zmiana harmonogramu oraz przeniesienie terminu jednych zawodów i zrealizowanie ich w późniejszym terminie. Z podobnych przyczyn przyśpieszono realizację jednych zawodów i zrealizowano. Ponadto stowarzyszenie w trybie ponadnormatywnym wzięło udział w realizacji wydarzenia związanego z zawodami sniperskimi. Poniesione nakłady sił i środków nie zostały uwzględnione w rozrachunku i poniższym sprawozdaniu.

Poniżej wyszczególniono wszystkie etapy realizacji zadania z uwzględnieniem zmian.

- 1) Rozpoczęcie projektu / przygotowanie do zawodów otwierających
- 2) Zawody Otwierające Orzyską Ligę Strzelecką – „Puchar Zawiszy” - (jeden dzień)

Z powodu pandemii COVID-19 zrealizowane w późniejszym terminie - przeniesione na 23 lipca 2021 r. i zrealizowane pod nazwą „Rodzinny Piknik strzelecki z okazji święta 15 BZ”.

- 3) Kontynuacja szkoleń i przygotowania do kolejnych zawodów
- 4) Zawody strzeleckie z okazji Święta Wojsk Inżynieryjnych – „Dzień Sapera” – (jeden dzień)
- 5) Kontynuacja szkoleń i przygotowania do kolejnych zawodów
- 6) Piknik rodzinny towarzyszący zawodom strzeleckim „Orzysz Long Range” – (jeden dzień)
(Przedsięwzięcie zrealizowane ponadnormatywnie)
- 7) Zawody strzeleckie z okazji Dni Orzysza – „Puchar Burmistrza Orzysza” – (jeden dzień)
- 8) Kontynuacja szkoleń i przygotowania do kolejnych zawodów
- 9) Zgrupowanie strzeleckie – (cztery dni)
- 10) Rodzinny piknik strzelecki z okazji święta 15 BZ - (jeden dzień)
- 11) Kontynuacja szkoleń i przygotowania do kolejnych zawodów
- 12) Zawody strzeleckie OLS 2021 w ramach obchodów upamiętnienia wybuchu II Wojny Światowej - (jeden dzień)
(Z powodu pandemii COVID-19 przyspieszono realizację i przeprowadzono w dniu 28 sierpnia 2021 r.)
- 13) Zawody strzeleckie z okazji 11 listopada – „Puchar Niepodległości” (jeden dzień) - (zawody zamykające projekt).

W czasie przygotowań do kolejnych zawodów członkowie odpowiedzialni za przeprowadzenie promocji opracowywali projekty graficzne danego wydarzenia, wykonali i rozpowszechnili zaproszenia, pisali artykuły prasowe oraz artykuły internetowe. Zajmowali się umieszczaniem w/w materiałów na stronie www.zawiszagizycko.pl oraz fanpagu stowarzyszenia ZAWISZA. Dzięki mediom społecznościowym udało się trafić do dużej liczby odbiorców. Instruktorzy prowadzili zajęcia, opracowywali konspekty do zajęć, grafiki szkolenia, a także na bieżąco prowadzili ewidencję szkolenia. Czynności niezbędne do realizacji szkolenia były wykonywane w zależności od potrzeb, tzn. niektóre były realizowane zawczasu w ciągu tygodnia pracy, w szczególności przygotowanie strzelnicy i stanowisk, a pozostałe bezpośrednio w czasie realizacji szkoleń. Zajęcia realizowano z podziałem

na grupy wiekowe przypisane poszczególnym instruktorom: – młodzież gimnazjalna, – młodzież ponadgimnazjalna, – pozostali mieszkańcy Orzysza w kategorii open. Z powodu ograniczeń szkolenie było realizowane z zachowaniem dystansu oraz w mniejszych grupach. Spowodowało to zwiększenie ogólnej ilości godzin szkolenia. Do celów szkoleniowych wykorzystano w szczególności strzelnicę pneumatyczną oraz strzelnicę Zawisza w Orzyszu. W pierwszej kolejności zrealizowano wykłady z zakresu zasad bezpieczeństwa i budowy broni. Strzelania realizowano w oparciu o strzelnicę ZAWISZA w Orzyszu lub strzelnicę stowarzyszenia na terenie twierdzy Boyen. Głównym celem okresów przygotowań było zapewnienie jak najlepszego zaplecza w czasie zawodów oraz podnoszenie umiejętności uczestników projektu startujących w zawodach.

Realizacja wszystkich pięciu imprez polegała na bezkolizyjnym przeprowadzeniu rywalizacji strzeleckiej. Zawody odbyły się na terenie strzelnicy Zawisza Orzysz. Wymagało to opracowania szczegółowego regulaminu zawodów oraz nadzorowania przebiegu rywalizacji. W czasie realizacji zawodów główny wysilek spoczywał na sędziach i instruktorach prowadzących poszczególne konkurencje. Ich zadaniem było instruowanie zawodników, nadzorowanie przebiegu zawodów, a przede wszystkim dbanie o bezpieczeństwo wszystkich osób przebywających na terenie strzelnicy. W ramach wszystkich zawodów otwartych była prowadzona rywalizacja w następujących konkurencjach: karabin centralnego zapłonu na dystansie 100m, karabin bocznego zapłonu na dystansie 100 m, pistolet centralnego zapłonu na dystansie 25, pistolet bocznego zapłonu na dystansie 25 m oraz karabin bocznego zapłonu na dystansie 25m. Zawody zamknięte realizowane dla zaproszonych reprezentacji posiadały odrębne regulaminy. W czasie zawodów pozostali członkowie zajmowali się zabezpieczeniem technicznym. Wyniki na bieżąco wystawiano na tablicy ogłoszeń oraz internetowej stronie wydarzenia utworzonej na portalu społecznościowym. Po zakończeniu wydarzenia w mediach społecznościowych pojawiała się lista wyników oraz fotorelacja z zawodów: <http://zawiszagizycko.pl>
<https://www.facebook.com/zawisza.stowarzyszenie/>

II. Ratownictwo i ochrona ludności, porządek i bezpieczeństwo publiczne

Na w/w zadanie w budżecie Gminy zabezpieczono kwotę w wysokości 30.000 zł. Konkurs skierowany był do podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego, o których mowa w art. 12 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o

bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, w zw. z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zakres wsparcia zadania publicznego pn. „Wykonywanie ratownictwa wodnego na obszarach wodnych Jeziora Orzysz oraz Jeziora Tyrkło” obejmował:

- 1) utrzymanie gotowości ratowniczej;
- 2) prowadzenie działań ratowniczych;
- 3) utrzymanie gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego;
- 4) prowadzenie dokumentacji wypadków.

Ratownictwo wodne to prowadzenie działań ratowniczych, polegających w szczególności na organizowaniu i udzielaniu pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym.

Do ogłoszonego konkursu zgłosiły się dwie organizacje, którym przyznano dotacje na realizację zadań publicznych z zakresu ratownictwa wodnego na terenie gminy Orzysz:

1. Mazurska Służba Ratownicza w Okartowie na zadanie pn. Wykonywanie ratownictwa wodnego na obszarach wodnych Jeziora Tyrkło – dotacja w kwocie 12.000 zł
2. PODWODNIK Szkoła Ratownictwa, Sportów Wodnych i Obronnych w Strzelnikach na zadanie pn. Wykonywanie ratownictwa wodnego na wodach Jeziora Orzysz – dotacja w kwocie 18.000 zł.

III. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

W budżecie Gminy Orzysz na realizację zadania przeznaczono kwotę w wysokości 10.000 zł.

Na w/w zadanie publiczne ogłoszono otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego pn.: „Profilaktyka uzależnień i patologii społecznych”.

Zadanie obejmowało:

- organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych; bezpieczeństwa i ratownictwa wodnego oraz rekreacji z promocją zdrowego i trzeźwego stylu życia,
- wspieranie alternatywnych metod spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i rodziny poprzez promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia;
- organizację wydarzeń i eventów z zakresu profilaktyki uzależnień.

Na ogłoszony konkurs wpłynęła jedna oferta z Fundacji „Oreż” z siedzibą w Elku, na realizację projektu „Strzelamy w samo sedno”.

Po rozpatrzeniu oferty przez powołaną Komisję Konkursową, Zarządzeniem Burmistrza została przyznana dotacja.

Projekt był realizowany od 04 maja do 22 grudnia 2021r.

W ramach realizacji projektu osiągnięto następujące rezultaty:

- zorganizowano rodzinny piknik strzelecki ph. „Strzelamy w samo sedno”, w którym udział wzięło 300 mieszkańców gminy Orzysz;
- przeprowadzono cykl warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży klas III-VIII Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Orzyszu na temat przeciwdziałania uzależnieniom „Nie stosuję, nie używam, nie zażywam”. W sumie przeprowadzono 19 godzin zajęć warsztatowych;
- przeprowadzono akcję plakatową promującą zdrowy styl życia;
- nagrano słuchowisko radiowe „Uzależnienia – świat zatopionych marzeń”;
- zorganizowano turniej unihokeja „Strzelamy w samo sedno przeciw uzależnieniom”;
- przeprowadzono dwa cykle spotkań ph. „Walczymy z uzależnieniami w rodzinach seniorów”. Koszt realizacji całego projektu wyniósł 15.488zł.

IV. Ekologia, ochrona przyrody i ochrona zwierząt

W budżecie Gminy Orzysz na realizację zadania przeznaczono kwotę w wysokości 5.000 zł.

Konkurs na w/w zadanie nie został ogłoszony, z uwagi na trwającą pandemię, a co za tym idzie koniecznością oszczędzania wydatków w związku ze zmniejszeniem dochodów Gminy Orzysz.

V. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych

Zgodnie z Rocznym Programem zabezpieczono środki finansowe na dofinansowanie wkładów własnych do projektów finansowanych ze środków zewnętrznych, w wysokości 100.000 zł, w ramach „regrantingu – Wspólne Podwórko 2021”. Zadanie to obejmowało:

- 1) tworzenie i organizacja nowych miejsc wypoczynku i rekreacji na terenie gminy Orzysz,

- 2) wspieranie działań obywatelskich na rzecz poprawy jakości środowiska zamieszkania,
- 3) animowanie budowy kapitału społecznego poprzez wspólne projektowanie, realizowanie i przejmowanie odpowiedzialności za przestrzeń sąsiedzką.

W lutym ogłoszono otwarty konkurs na wyłonienie operatora w drodze konkursu na mikrodotacje w ramach regrantingu, do którego przystąpiła jedna organizacja:

- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży w Rucianem- Nidzie

Dotację w kwocie 100.000 zł przyznano Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom i Młodzieży w Rucianem- Nidzie na zadanie publiczne: Działalność Wspomagająca Rozwój Wspólnot i Społeczności Lokalnej – Program „Wspólne podwórko 2021”.

Celem realizacji zadania było przeprowadzenie konkursu na mikrodotacje w ramach Programu „Działalność Wspomagająca Rozwój Wspólnot i Społeczności Lokalnej Wspólne Podwórko 2021” – wsparcie małych projektów na kwotę 112.000 zł (100.000 w ramach realizacji zadania publicznego ze środków dotacji i 12.000 zł w ramach środków Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Młodzieży), realizowanych przez organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, inicjatywy lokalne z terenu gminy Orzysz przy wsparciu XI edycji Programu „Działaj Lokalnie 2021” w terminie od 01.04.2021r. do 31.12.2021r. W ramach konkursu zostało przyznanych 22 dotacje na projekty, które zakładały współdziałanie mieszkańców o charakterze dobra wspólnego i przewidywały przeprowadzenie przez realizatorów, działań obywatelskich na rzecz poprawy jakości środowiska zamieszkania, animowania budowy kapitału społecznego poprzez wspólne projektowanie, realizowanie i przyjmowanie odpowiedzialności za przestrzeń sąsiedzką. Celowość zadania wynikała z możliwości korzystania przez wnioskodawców i realizatorów projektów z doradztwa na poziomie składania wniosku, pomocy przy realizacji i rozliczaniu projektów, co jest szczególnie ważne dla początkujących organizacji i grup nieformalnych. Wszystkie zakładane cele zostały zrealizowane.

W ramach konkursu zostały przyznane dotacje na projekty, które:

1. zakładały przeprowadzenie przez realizatorów działań obywatelskich na rzecz poprawy jakości środowiska lokalnego,
2. animowały budowę kapitału społecznego poprzez wspólne projektowanie, realizowanie i przyjmowanie odpowiedzialności za przestrzeń sąsiedzką,
3. zakładały współdziałanie mieszkańców, dzięki któremu możliwe było osiąganie celów o charakterze dobra wspólnego,
4. wynikały z konkretnych potrzeb danej społeczności,
5. miały jasno określony cel, dobrze zaplanowane działania, mierzalne rezultaty i rozsądne koszty realizacji,
6. przewidywały takie działania, które były kierowane do określonej grupy odbiorców, a jednocześnie służyły całej społeczności,
7. były realizowane wspólnymi siłami mieszkańców i instytucji życia lokalnego – samorządów, przedsiębiorców i organizacji społecznych,
8. umiejętnie i w sposób przemyślany angażowały zasoby lokalne – naturalne, społeczne, ludzkie i finansowe.

W konkursie nie były finansowane działania akcyjne i jednorazowe wydarzenia (trwające krócej niż 3 miesiące). Natomiast wysoko ocenione zostały projekty, które promowały nowe działania i były nową ofertą dla mieszkańców oraz włączały nowe środowiska w prowadzone wcześniej działania. Od wnioskodawców operator oczekiwał nowych pomysłów, nowych ofert, które były adaptacją działań podejmowanych przez inne środowiska.

„Wspólnie podwórko 2021” to zadanie, o które ubiegała się lokalna organizacja grantodawcza - Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży/Ośrodek Działaj Lokalnie. Zadanie zostało skierowane do mieszkańców Gminy Orzysz i dotyczyło realizacji Programu ”Rozwój Wspólnot i Społeczności Lokalnej -Wspólne podwórko 2021”. Miało na celu aktywizować lokalne społeczności wokół różnych celów o charakterze dobra wspólnego. Projekt polegał na przeprowadzeniu konkursu dotacyjnego na małe granty, które w przemyślany sposób angażowały zasoby lokalne: naturalne, społeczne, ludzkie i finansowe oraz przyczyniły się do rozwiązania lokalnych problemów i zaspokojenia najważniejszych potrzeb mieszkańców. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży, na każdym etapie działania regrantingowego,

wspierało merytorycznie i finansowo organizacje pozarządowe, grupy nieformalne i tzw. grupy – inicjatywy lokalne z terenu gminy Orzysz, które zostały wyłonione w ramach lokalnego konkursu ofert 2021. Jako lokalny operator Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży opracowało (na etapie składania wniosku do konkursu do Burmistrza Orzysza) i wdrożyło Program „Wspólne Podwórko 2021” i przeprowadziło konkurs na mikrodotacje. W tym celu została przygotowana dokumentacja Programu, która zawierała: 1) zasady przyznawania, wyboru, realizacji, kontroli, monitoringu i sprawozdawczości mikrodotacji; 2) zasady wsparcia merytorycznego wnioskodawców i realizatorów mikrodotacji; 3) zasady wyboru członków i prac Komisji oceniającej złożone mikrodotacje. W celu przeprowadzenia konkursu dotacyjnego przygotowane zostały wzory dokumentów oferty, umowy oraz sprawozdania z realizacji projektów. Wdrażając Program operator zapewnił jawność i uczciwą konkurencję. Wnioski o mikrodotacje były składane przez wnioskodawców w generatorze wniosków Programu „Działaj Lokalnie”. Dodatkowo Stowarzyszenie prowadziło Punkt Informacyjno - Doradczy, który udzielał wsparcia wnioskodawcom i realizatorom mikrodotacji poprzez szkolenia, doradztwo, monitoring zarówno na poziomie składania wniosku, rozliczania, realizacji jak i zakończenia (co jest szczególnie ważne dla początkujących organizacji i grup nieformalnych). Realizatorami mikrograntów były organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 oraz podmioty, o których mowa a art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, grupy nieformalne, w których imieniu wniosek złoży organizacja pozarządowa, grupy nieformalne.

W ramach zadania zostały przeprowadzone następujące działania:

- 1) Szkolenie i doradztwo dla wnioskodawców z zakresu przygotowania wniosków.
- 2) Ogłoszenie konkursu grantowego dla potencjalnych wnioskodawców: (www.spdim.pl, strona internetowa gminy, plakaty, informacja mailowa).
- 3) Przyjmowanie wniosków.
- 4) Rozpatrzenie wniosków pod względem formalnym i merytorycznym przez Komisję Grantową.

- 5) Przygotowanie umów i odpisanie umów z grantobiorcami na realizację zadań oraz przekazanie dotacji.
- 6) Realizacja działań przez wnioskodawców – stały monitoring, doradztwo i pomoc w prawidłowej realizacji projektów.
- 7) Przyjmowanie sprawozdań.
- 8) Zakończenie realizacji projektów – uroczyste podsumowanie podczas Wielkiej Gali „Duszy Mazur”.

Projekt był szeroko promowany (prasa, strona internetowa gminy, www.spdim.pl, plakaty, informacje mailowe) itp.

Ośrodek Działaj Lokalnie dokonał oceny formalnej w oparciu o następujące kryteria:

- 1) projekt został złożony w terminie.
- 2) projekt był złożony w generatorze wniosków Programu „Działaj Lokalnie” i był kompletny (tj. zawierał odpowiedzi na wszystkie pytania).
- 3) projekt był złożony przez organizację, instytucję lub grupę uprawnioną do udziału w konkursie, zgodnie z wytycznymi.
- 4) harmonogram minimum 3-miesięcznego, max. 6-miesięcznego projektu jest przewidziany na okres między 25.05.2021 r. do 15.12.2021 r., w uzasadnionych przypadkach na własne ryzyko w uzgodnieniu z operatorem konkursu.
- 6) przedstawiony w formularzu wniosku budżet był prawidłowo wypełniony (nie zawiera błędów rachunkowych).
- 7) kwota wnioskowanej dotacji nie przekraczała 6.000 złotych i nie była mniejsza niż 1.000 zł.
- 8) organizacja/grupa nieformalna (realizator) miała zaplanowany wkład własny w wysokości minimum 10% wartości wnioskowanej dotacji, 30 % wartości projektu realizator przeznaczy na zakup roślin wieloletnich (drzew, krzewów, bylin).

Wnioski, które spełniły wszystkie powyższe wymagania formalne, zostały przekazane do oceny merytorycznej przez Lokalną Komisję Grantową, powołaną przez Ośrodek Działaj Lokalnie. W skład Komisji wchodziły lokalne autorytety i eksperci.

Komisja wybrała te projekty, które w najwyższym stopniu:

- 1) Odpowiadały na jasno zdefiniowaną potrzebę, ważną dla społeczności, której zaspokojenie służyło dobru wspólnemu.
- 2) Zakładały działania adekwatne do opisanej potrzeby, właściwy do założeń projektu harmonogram działań oraz wymierne rezultaty.
- 3) Szeroko angażowały mieszkańców do zaspokojenia tej potrzeby, a przez to do aktywności na rzecz dobra wspólnego, opierały się na współpracy z partnerami instytucjonalnymi i wolontariuszami.
- 4) Zakładały atrakcyjne dla odbiorców działania i różnorodny sposób komunikowania o planowanych działaniach.
- 5) Proponowały nowe działania/były nową ofertę dla mieszkańców, albo włączały nowe środowiska w prowadzone wcześniej działania.
- 6) Jasno i w sposób wymierny przedstawiały planowane korzyści, jakie w efekcie realizacji projektu odnosiły się jego bezpośredni uczestnicy oraz lokalna społeczność, a także sami realizatorzy.
- 7) Planowały kontynuowanie wybranych działań projektu i podtrzymanie aktywności środowisk lub grup społecznych po zakończeniu realizacji projektu.
- 8) Gwarantowały zaangażowanie wymaganego wkładu własnego.
- 9) Miały budżet adekwatny do zaplanowanych działań.

Przy ocenie nadesłanych aplikacji Lokalna Komisja Grantowa zwracała także uwagę na doświadczenie organizacji w aplikowaniu o zewnętrzne źródła finansowania, preferując organizacje rozpoczynające naukę pozyskiwania takich środków. Przed podpisaniem umowy wnioskodawcy posiadający osobowość prawną, którzy otrzymali pozytywną rekomendację Lokalnych Komisji Grantowych zostali zobowiązani do złożenia kopii dokumentu potwierdzającego posiadanie osobowości prawnej lub stosownego pełnomocnictwa od organu, któremu podlega, do samodzielnego zaciągania zobowiązań oraz prowadzenia działań zaplanowanych w ramach projektu. Każdy grantobiorca, który po raz pierwszy otrzymał dotację (zarówno wnioskodawca jak i realizator), miał obowiązek wziąć udział w szkoleniu organizowanym przez Ośrodek Działaj Lokalnie z zakresu procedur Programu „Wspólne podwórko 2021”. Pełna dokumentacja projektowa jest przechowywana w siedzibie Stowarzyszenia.

Lista projektów dofinansowanych w ramach konkursu **Rozwój Wspólnot i Społeczności Lokalnej – Wspólne Podwórko 2021** na terenie gminy Orzysz.

Przyjęto do realizacji 22 projekty na łączną kwotę 112.000 zł.

1. "BEZPIECZNIE KAŻDEGO DNIA"- realizator projektu: Klub Sportowy Śniardwy Orzysz – dotacja w kwocie: **6.000 zł**

Projekt polegał na wymianie starych drzwi do klatki.

Rezultaty projektu: poprawiło się bezpieczeństwo mieszkańców bloku poprzez wymianę drzwi zewnętrznych do budynku. Drzwi istniejące do klatki były zdewastowane. W celu poprawy estetyki, uprzątnięto teren wokół bloku.

2. „RAZEM MOŻEMY DUŻO” – Realizator projektu: Orzyskie Stowarzyszenie „Szansa na...” - dotacja w kwocie: **6.000 zł**

Projekt polegał na zmotywowaniu do wspólnego działania mieszkańców bloku na ul. Elckiej 28A poprzez wymianę drzwi.

Rezultaty projektu: poprawiła się estetyka i bezpieczeństwo mieszkańców w korzystaniu z drzwi wejściowych do klatki schodowej, poprzez zmotywowanie do wspólnego działania mieszkańców bloku przez wymianę drzwi.

3. „BY ŻYŁO SIĘ LEPIEJ I ...ŁADNIEJ” - realizator projektu: Klub Sportowy „Śniardwy Orzysz” - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na wybudowaniu chodnika wiodącego do bloku oraz zazielenienie przestrzeni i zamontowanie progu zwalniającego.

Rezultaty projektu: zasadzono zielen wokół bloku przez piękne drzewka, krzewy i kwiaty kwitnące. Na osiedlu ułożony został chodnik z kostki brukowej. Ładny płotek okala posesje od strony parkingu. Zamontowano też próg zwalniający, aby nieuważni kierowcy nie potracili nikogo. Stworzono miejsce do odpoczynku z piękną ławeczką.

4.„PODAJ DALEJ! CZYLI ROZKWIT BOOKCROSSINGU W ORZYSZU”-

realizator projektu: Orzyskie Stowarzyszenie "Szansa na...", - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Celem projektu było zamontowanie dwóch drewnianych budek bookcrossingowych, które opatrzone będą tablicą pamiątkową i wyposażone w „kwitnącą” literaturę, wyjątkowe zakładki z cytataми, a także audiobooki nagrane przez lokalną społeczność.

Rezultaty projektu: wykonana została tablica pamiątkowa w pracowni CNC Polany Kultury. Powstały 2 budki bookcrossingowe, w których umieszczone zostały książki do użytku lokalnej społeczności. Następnie młodzież przy budkach posadziła kwitnące drzewka, kwiaty, krzewy. Nagrano i wydano też audiobooka.

5.”SIEDZIMY W TYM PO USZY” – realizator: Polana Kultury Centrum Biblioteczno – Kulturalne w Orzyszu - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Celem projektu było stworzenie 2 audiobooków oraz ich wydaniu na płytach CD.

Rezultaty projektu: nagrano i wydano 2 audiobook: „Moralność Pani Dulskiej” oraz Antologii Orzyskiej z twórczością własną mieszkańców Orzysza pt. „Podziel się tym, co tworzysz”.

6. „Z PLANSZY NA PLANSZĘ – WYKORZYSTAJ SZANSĘ!” – realizator projektu: Squad inicjatyw Polany Kultury w Orzyszu - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Celem projektu było przeprowadzenie spotkań pod hasłem „Z planszy na planszę wykorzystaj szansę!” – animacje i gry dla dzieci.

Rezultaty projektu: zintegrowała się lokalna społeczność poprzez spotkania dla różnych grup wiekowych ph. „Z planszy na planszę – wykorzystaj szansę!”, które polegały na animacjach i grach planszowych oraz terenowych na świeżym powietrzu. Spotkania przeprowadzono w różnych miejscach w gminie Orzysz, tj. Centrum Młodzieżowe Polany Kultury, Szkoła Branżowa w Dąbrówce, Zespół Szkolno – Przedszkolny w Orzyszu. W trakcie

spotkań wykorzystaliśmy wielkoformatowe gry i zabawy. Odbył się 1 turniej z wykorzystaniem gier wielkoformatowych.

7. „ŁAWECZKA NA ULICY MUZEALNEJ” – realizator projektu: Muzeum Wojska, Wojskowości i Ziemi Orzyskiej w Orzyszu - dotacja w kwocie: **5.000zł**

Projekt polegał na stworzeniu muralu na jednym z bloków, który będzie przedstawiał dawny wizerunek jednej z ulic Orzysza z nieistniejącą już zabudową. Zostanie też zamontowana ławka i zaaranżowana zieleni stanowiące całość obrazu.

Rezultaty projektu: stworzony został mural o tematyce miejsko – historycznej, który razem z odpowiednio ulokowanymi nasadzeniami i wykorzystaniem architektury parkowej uczynił z tego miejsca cichy zakątek, będący jednocześnie rozpoznawalnym miejscem ściśle związanym z przeszłością miasta. Powstał zaciszny kąt, który służy, jako miejsce prezentacji dziedzictwa kulturowego, historycznego i jako wzór współpracy międzypokoleniowej służącej dobru wspólnemu.

8. „OGRÓDEK – RODZINNIE, ZDROWO I NA SPORTOWO” – realizator projektu: Koło Gospodyń wiejskich w Ogródku - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na organizacji szeregu działań, które wpłyną na integrację społeczności lokalnej.

Rezultaty projektu: powstało miejsce, gdzie ma możliwość realizować się cała męska część społeczeństwa wiejskiego pod względem sportowym. Została dowieziona ziemia do wyrównania terenu oraz posiana trawa. Odświeżono bramki, zamontowano piłko-chwyt, który zabezpiecza ucieczkę piłki na drogę przejazdową. Wzdłuż ogrodzenia posadzone zostały drzewka przez osoby biorące udział w projekcie. Z boku boiska zamontowany został grill z rusztem, który służy do integracji po organizowanych meczach.

9. „AKTYWNI SĄSIEDZI” – Realizator projektu: Ochotnicza Straż Pożarna w Odojach - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Celem projektu było zaangażowanie sąsiadów do realizacji działań na rzecz mieszkańców bloku poprzez wspólne zagospodarowanie zaniedbanej przestrzeni pomiędzy blokiem a szopkami, zamontowanie wiaty do wspólnych spotkań.

Rezultaty projektu: Zintegrowali się mieszkańcy bloku nr 1 w Orzyszu poprzez wspólne działania na rzecz dobra wspólnego. Rozebrano 3 stare chlewki i uprzątnięto teren pod wiatkę o konstrukcji drewnianej, w której ustawiono wcześniej przygotowane stoły i ławki. Dookoła ułożone zostało obrzeże, na którym posadzono krzewy i drzewka, a następnie wysypano je kamieniem.

10. „WSPÓLNA PRACA SIĘ OPŁACA” – realizator: LGD Mazurskie Morze w Orzyszu - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na uprzątnięciu i zagospodarowaniu terenu pod montaż altany przez mieszkańców pod organizację pikniku kulinarnego oraz Wieczór wspomnień.

Rezultaty projektu: zintegrowała się lokalna społeczność poprzez wspólną pracę nad upiększeniem miejsca zamieszkania. Prace polegały na zagospodarowaniu terenu zieleni pod tuje, postawiona wykonano obrzeża dookoła tuj o obsypano je korą. W drugim etapie postawiona i pomalowana została altana do wspólnych spotkań. Na zakończenie odbył się piknik kulinarny, na którym wspólnie przygotowano potrawy oraz wieczór wspomnień, poświęcony wspominaniu najstarszych mieszkańców o dawnych latach dla młodszych pokoleń.

11. „ZIELONY ORZYSZ” – realizator: Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej w Orzyszu - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Celem projektu było przeprowadzenie szkolenia integracyjnego służącego przygotowaniu mieszkańców do opieki nad osiedlowymi i miejskimi terenami zieleni.

Rezultaty projektu: przeprowadzono działanie szkoleniowo – integracyjne służące przygotowaniu mieszkańców do opieki nad osiedlowymi i miejskimi terenami zieleni, które polegało na pokazywaniu wzorcowych

zieleńców, ogrodów i wskazaniu możliwości ich zakładania i pielęgnacji. Posadzone zostały drzewa i krzewy (rośliny wieloletnie) na terenie osiedla. Utworzono Ogród Lilaków w ramach hasła OKL – Orzysz Kocha Lilaki, jako kontynuacja historycznych zaszłości, w ramach której mieszkańcy Orzysza/Arys obsadzili swoje posesje, miejsca zamieszkania, właśnie tymi krzewami.

12. „MY Z ZIELONEGO” – realizator: Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej w Orzyszu - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na przeprowadzeniu szkoleń dla mieszkańców Zielonej Doliny, ale także zainteresowanych na temat zasad sadzenia i pielęgnacji roślin ozdobnych.

Rezultaty projektu: podniesiono bezpieczeństwo i estetykę przestrzeni społecznej wykorzystywanej jako miejsce zabaw dla dzieci i miejsce spotkań mieszkańców. Dokończono ogrodzenie Ogrodu Spotkań, naprawiono panele ogrodzeniowe i obsadzono furtkę w ogrodzeniu. Przeprowadzono szkolenia dla mieszkańców Zielonej Doliny i dla zainteresowanych na temat zasad sadzenia i pielęgnacji roślin ozdobnych. Obsadzono roślinami wieloletnimi Ogród Spotkań i osiedle Zielona Dolina. Ustawiona została osiedlowa tablica informacyjna. Przygotowanie osiedla i Ogrodu Spotkań umożliwiło przeprowadzenie: „Święto Sąsiada” – integracja mieszkańców Zielonej Doliny – działanie sąsiedzkie – „Święto pieczonego ziemniaka”, jako kontynuacja polskich tradycji.

13. „BEZPIECZEŃSTWO NA WESOŁO” – realizator: Stowarzyszenie Właścicieli Domków Rekreacyjnych Ośrodka Wypoczynku Doraźnego IRYS w Orzyszu - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na edukacji dzieci odnośnie bezpieczeństwa nad wodą (pogadanka z ratownikiem pt. „Bezpieczeństwo w wodzie na wesoło”) oraz podstawy nauki pływania z ratownikiem wodnym.

Rezultaty projektu: zachęcono dzieci do aktywności fizycznej na świeżym powietrzu, poprawiono bezpieczeństwo dzieci nad wodą (pogadanki z ratownikiem pt. Bezpieczeństwo w wodzie na wesoło”), nauka pływania z

ratownikiem wodnym, integracja społeczności lokalnej poprzez organizację uroczystego otwarcia placu zabaw.

14. „OKAŻ KULTURĘ I CHROŃ NATURE” – realizator: Stowarzyszenie Właścicieli Domków Rekreacyjnych Ośrodka Wypoczynku Doraźnego IRYS w Orzyszu - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na przygotowaniu miejsca pod wiatę śmietnikową.

Rezultaty projektu: przygotowano miejsce pod wiatę śmietnikową, ułożono kostkę brukową, a następnie postawiono wiatę dzięki zaangażowaniu ludzi, przy wiacie posadzono rośliny wieloletnie, dzięki czemu poprawiła się estetyka miejsca.

15. „PIĘKNE PODWÓRKO MIEJSCEM SPOTKAŃ I INTEGRACJI” – realizator: LGD Mazurskie Morze w Orzyszu - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na zagospodarowaniu przestrzeni przy bloku na ulicy Elckiej 28A

Rezultaty projektu: zagospodarowano przestrzeń wokół bloku na ulicy Elckiej 28A w Orzyszu, gdzie zmieniono wygląd i estetykę przed blokiem. Zostały zasadzone wieloletnie krzewy i kwiat, zostały zamontowane dwa stojaki na rowery, śmietniki i ławeczka, dookoła placu postawiono płotek.

16. „ZAGOSPODAROWANIE TERENU PRZY REMIZIE STRAŻACKIEJ NA STRAŻACKIE CENTRUM EDUKACYJNO – SZKOLENIOWE” – realizator: Ochotnicza Straż Pożarna w Orzyszu - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na zagospodarowaniu terenu poprzez przeniesienie wcześniej zbudowanej wiaty w nowe miejsce, postawienie grilla, wykonanie nasadzenia roślin, utwardzenie terenu pod wiatą. Zakupiono sprzęt do utrzymania terenu w należytym porządku oraz przeprowadzono szkolenia z zakresu ekologii i pierwszej pomocy.

Rezultaty projektu: lokalna społeczność zintegrowała się podczas zagospodarowania, a następnie urządzania strażackiego centrum edukacyjno – szkoleniowego. Przeniesiono wiatę w nowe miejsce, ułożono kostkę pod wiatą, a dookoła zasadzono krzewy. Przeprowadzono też działania

edukacyjne z zakresu: ekologii: Strażacka Akcja Porządkowa Czysta Orzysz, w której wzięli udział strażacy i żołnierze z Batalionowej Grupy NATO oraz działanie z zakresu pierwszej pomocy prowadzone podczas imprezy zorganizowanej przez Gazetę Wyborczą „Kobiety wiedzą co robią”.

17. „SIELSKIE KLIMATY NAD ORZYSKĄ RZECZKĄ” – realizator: Orzyskie Stowarzyszenie "Szansa na..." - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na zagospodarowaniu zaniedbanego terenu znajdującego się przy głównej drodze krajowej przechodzącej przez centrum Orzysza a stanowiącą nabrzeże dopływu rzeki Orzyszy.

Rezultaty projektu: zagospodarowano teren przy nabrzeżu rzeki Orzyszy i stworzono miejsce do wspólnych spotkań i lokalnych imprez. Zamontowano stylowy mostek łączący dwa brzegi rzeki, zamontowano dużego grilla z wędzarnią. Na zakończenie przeprowadzono szkolenie z kucharzem, który pokazał jak smacznie przygotować i uwędzić grillowaną rybkę.

18. „POZNAJMY SIĘ! INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW WSPÓLNOTY ELCKA 24” – Orzyskie Stowarzyszenie "Szansa na..." - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na modernizacji elementów infrastruktury placu zabaw, zasadzeniu roślinności, montażu boiska wielofunkcyjnego, organizacji miejsca spotkań, gdzie będzie można porozmawiać i lepiej się poznać, a także pograć w gry.

Rezultaty projektu: sąsiedzi zintegrowali się, bliżej poznali podczas renowacji i doposażenia placu zabaw, została odmalowana i uzupełniona cała infrastruktura drewniana placu zabaw, a także zakupiono domek ogrodowy z myślą o najmłodszych mieszkańcach wspólnoty. Doposażono boisko dla dzieci, zakupiono i zamontowano bramki piłkarskie do gry m.in. w piłkę nożną, piłkę ręczną, hokeja na trawie oraz zakupiono sprzęt sportowy. Zagospodarowano teren zielony: zasadzono pas lawendy, tuj oraz drzewa a także uprzątnięto teren wokół bloku.

19. „ALE JAZZ NA NASZYM PODWÓRKU FAJNIE JEST” - Realizator:

Orzyskie Stowarzyszenie "Szansa na..." - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na organizacji czasu wolnego dla najmłodszych mieszkańców wspólnoty, poprzez kreatywne zabawy, warsztaty gier i zabaw z dziećmi angażujące całe rodziny oraz montaż elementów infrastruktury placu zabaw.

Rezultaty projektu: zaangażowano mieszkańców do wspólnych działań stworzenia bezpiecznego i przyjaznego miejsca do wspólnych spotkań dla dzieci, młodzieży i osób starszych, przeprowadzono warsztaty gier i zabaw z dziećmi angażujące całe rodziny. Poprzez montaż infrastruktury placu zabaw oraz posadzeniu drzewek i kwiatów poprawiła się estetyka miejsca.

20. „ZA NASZYMI OKNAMI PIĘKNE WIDOKI DZIĘKI WSPÓLNEJ PRACY MAMY!” - realizator: Orzyskie Stowarzyszenie "Szansa na..." - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na poprawieniu warunków estetycznych terenu zielonego, poprzez wycięcie starych krzewów, wykoszeniu trawy, nasadzeniu zieleni oraz zakupie nowych koszy do śmieci.

Rezultaty projektu: zagospodarowano teren i stworzono przestrzeń zieloną za blokiem nr 4. Został uprzątnięty teren ze śmieci, postawiono nowy śmietnik na odpady. Zsadzono rośliny wieloletnie dookoła terenu. Miejsu nadano nowe walory estetyczne.

21. „SZCZĘŚLIWA TRZYNASTKA” – realizator: Mazurska Fundacja Pogoda Dzieciom w Orzyszu - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na zagospodarowaniu przestrzeni poprzez nasadzenia wieloletnie, dosianie trawy, zakup ławek i stolika, odnowienie placu zabaw dla dzieci, odmalowanie piaskownicy i wymiana piasku, ułożenie kostki chodnikowej pod wiatą, odnowienie wiaty oraz betonowego obrzeża terenu i pomalowanie ogrodzenia.

Rezultaty projektu: dzięki wspólnej pracy mieszkańców stworzono bezpieczne miejsce dla społeczności lokalnej, poprzez ułożenie kostki, pod wiatą ustawiono ławki i stoły, nasadzono rośliny wieloletnie do poprawy

estetyki miejsca, została pomalowana i odnowiona piaskownica dla dzieci, zakupiono nową siatkę i obrzeże do trampoliny.

22. „STYLOWY OGRÓD” – realizator: Mazurska Fundacja Pogoda Dzieciom w Orzyszu - dotacja w kwocie: **5.000 zł**

Projekt polegał na stworzeniu stylowego miejsca do aktywności i integracji międzypokoleniowej, wykonaniu ścieżek ogrodowych z wyłożeniem terenu pod stolik, usunięcie krzaków i dzikich roślin, skoszenie trawy, spiłowanie gałęzi, przekopanie i nawiezienie terenu do nasadzeń.

Rezultaty projektu: poprzez wspólne prace mieszkańców zagospodarowano przestrzeń przed blokiem, przy którym została ułożona ścieżka ogrodowa wraz z utwardzoną powierzchnią pod stolik i krzesła, odsłonięto część podwórka przez wycięcie niepotrzebnych drzew i usunięcie dzikich krzaków, a posadzeniu nowych krzewów i kwiatów, które zdobią przestrzeń przed blokiem, przeprowadzono warsztaty malowania na kamieniu.

Pozafinansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi

W 2021 roku Gmina Orzysz prowadziła współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami uprawnionymi, niestety w ograniczonym zakresie, z uwagi na wprowadzone w całym kraju obostrzenia spowodowane trwającą kolejny rok pandemią koronawirusa.

Od kilku lat Gmina udostępnia pomieszczenia w budynku przy ul. Wojska Polskiego 5 w Orzyszu na rzecz stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na naszym terenie.

W istniejących tam pomieszczeniach swoją siedzibę mają:

- Związek Sybiraków Koło w Orzyszu,
- Związek Armii Krajowej Koło w Orzyszu,
- Rodzinny Ogród Działkowy „Tulipan”,
- Rodzinny Ogród Działkowy „Zgoda”,
- Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi Ziemi Orzyskiej „Kropla życia”,
- Związek Byłych Żołnierzy i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego,
- Stowarzyszenie Właścicieli Domków Rekreacyjnych OWD w Orzyszu,

- Wojskowe Koło Łowieckie nr 135 „Cyranka” w Orzyszu,
- Oddziałowa Sekcja Emerytów i Rencistów ZNP w Orzyszu,
- Squad Inicjatyw Polany Kultury.

W przekazanym w użytkowanie, gminnym pawilonie przy ul. Wojska Polskiego 9a, funkcjonuje Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej (MSALÓWKA) oraz Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło w Orzyszu (CAFFE SENIOR).

Organizacjom pozarządowym i stowarzyszeniom udostępniano stronę internetową Gminy Orzysz: www.orzysz.pl oraz stworzono specjalną stronę na rzecz prowadzonej polityki senioralnej w Gminie Orzysz na łamach Biuletynu Informacyjnego – Magazynu Samorządowego Gminy Orzysz, na której systematycznie publikowane są informacje o działaniach podejmowanych przez w/w organizacje.

Na stronie internetowej: www.orzysz.pl oraz bip.orzysz.pl, w zakładce „organizacje pozarządowe”, podawane były na bieżąco wszelkie informacje i ogłoszenia wpływające do naszego urzędu, dotyczące organizacji i stowarzyszeń, obowiązujące wzory: oferty, umowy, sprawozdania, uchwały i zarządzenia.

W roku 2021, na ile było to możliwe z powodu pandemii, kontynuowano różne formy współpracy samorządu z lokalnymi 39 stowarzyszeniami znajdującymi się w „Wykazie Stowarzyszeń i Organizacjami Pozarządowych działających na terenie gminy Orzysz” oraz z Kołami Gospodyń Wiejskich. W dalszym ciągu kontynuowana jest działalność powstałych z inicjatywy Burmistrza podmiotów reprezentujących lokalne środowiska naszej gminy, takich jak: Rada Seniorów Gminy Orzysz, Młodzieżowa Rada Gminy Orzysz, Uniwersytet Trzeciego Wieku, Gminna Rada Sportu, Społeczna Rada przy Muzeum w Orzyszu oraz Związek Pracodawców i Przedsiębiorców w Orzyszu.

Zebrała i opracowała:
Jadwiga Gryncewicz

BURMISTRZ
mgr Zbigniew Włodkowski

